

M A G Y A R K U R I R

Bétsből, Május' 15-dikén 1818.

Nagy Britannia.

A' Ministeri Kurirban Apr. 27-dikén ilyen panaszló tudósítás találtatott: — „Addig míg a' legvakmerőbb Demagogusok között harminczan vagy negyvenen bátorságos fogságban tartattak, és addig míg a' *Habeas Corpus Akta* felfüggesztve maradt, semmi közvetlenül való próbák nem tétettek, olly célzással, hogy az ország' tsendessége a' nép' seprejének lázzasztó meghívások segedelmével lett össze seregeltetése által, megzavartassék. De alig hogy azok szabadon bocsátattak és ennek felfüggesztése megszűnt, már mindjárt hallatni kezdé magát a' támadások' szava, és már, mint az itt következő meghívás mutatja, ismét újabb Spafieldi-lárma által fenyegettünk:

„A' Britanusok' Jusiai!

„Hétfün Május' 4-dikén 1818-ban déli 12 órakor, mint közönséges híradások által meg fog jelentetni, a' magok szabadságaiktól megfosztatott *Midlesexi* lakosoknak gyűlése fog a' Spafielden tartatni, oly célzással, hogy a' Régens Princzhez kérelem intéztessék: hogy ő Kir. Hertzegsége a' dolgozó népnek szenvedéseit, 's a' nép' azon részének inségeit, a' melly semmi reá maradt örökséggel nem bírván tsupán a' magok szorgalmatoskodása által szerzi élelményét, és annak szükséges voltát, hogy mind ezeket az inségeket az emberi jusun formálódó valamelly eszköz által hogyan

lehessen elhárítani, vegye fontolás alá, 's gondolja meg, melly hasznos következései lennének annak, hogy ha ő K. Hertzegsége a' Parlamentumnak reformáltatását, a' Parlamentumnak tsak egyegy esztendeig való tartását, a' választásbéli közönséges voksolási just, 's a' golyobisokkal való voksolást előmozdítaná; továbbá, hogy mind három országainkban a' munkás népnek társasági 's pallérozási jusait, mellyekből a' Királyoknak, Papoknak, és Nemeseknek fényes állapotja, bővölködése, és gazdagsága származnak, oltalmazza, 's befolyása által eszközölje, hogy az uralkodó igazságtalanság jóvá tétetessék, 's ez által a' tsendesség' bátorsága 's a' Korona' ditsósége, gyarapittassék. — “

„Hunt Henrik, Elölülő.
„Whatman, Titoknok.

„Ez a' meghívó jelentés (így végzi szavait a' Londoni Kurir), mint halljuk, azon emberek által, kik a' nevezett helyen tartatott előbbeni gyűlésekben részestültek vala, az egész fő városban nagy szorgalmatossággal elszélesztetett. Mi mindazonáltal hiszszük azt, hogy, ha a' tisztviselő karok a' magok kötelességeiket megteszik, mostanában nehezebben fognak ezen átkozott plánumok végrehajtatni.“

* * *

Ersébet Princzaszszony nevű Anglus postahajó, Rio de Janeiroból, nagyon szerentsétlen útozás után Falmouthba megérkezett. Szerentsétlensége abból ál-

20 *

lott, hogy két prédáló hajó által körül-
vétetvén, egészen kipredáltatott. A'
Londoni Kurir így írt ezen történetről
April. 23-dikán: —“

„A' prédálók' Kapitánya, Spanyol
zászlóval evezvén, által izent a' nevezett
Anglus postahajónak Kapitányához, hogy
írásaival, leveles zsákjával, 's minden hi-
vatali papirosaival tsajkára ülven, hozzá
evezzen által. A' Kapitány maga által
ment ugyan, de a' leveles zsákot nem
vitte által, oly rendelést hanyváu hátra
embereinek, hogy ha ötet a' maga tsaj-
kájában 's a' maga embereivel egygyütt
fogják vissza térni látni, így jól leszsz
a' dolog: ellenben, ha a' prédáló hajónak
tsakájában vagy ha a' magáéban is, de a'
predáló Kapitány' embereivel látják, ezen
esetben tüstént süllyeszszék a' tengerbe
a' leveles zsákot. Az utolsó telyesedett-
be. A' prédáló Kapitány a' leveles zsá-
kot kérte; az Anglus Kapitány azt mon-
dotta, hogy abból semmi se' leszsz, 's
több effélék. Látván az Anglus hajós le-
gények, hogy az ő Kapitányok nem a'
maga embereivel indul vissza, a' leve-
les zsákot tüstént a' tengerbe süllyesztet-
ték. Ezért a' ragadozók megmérgeled-
tek, 's mindent kipredáltak. Pénzt ugyan
csak 6000 Dollárt, de drága követ jó so-
kat találtak.

Későbbi levelek szerént ezen prédáló
hajók mind ketten Spanyolországiak, 's
az emberek is mind Spanyolok voltak. Az
egygyiknek, *Öt-atyafiak*, a' másiknak
Chio a' neve.

Londoni újságlevelekben említik,
hogy a' Grace nevű postahajó, 42 grá-
dusnyi szélességre. oly nagy jég-szigetet
látott a' tengeren, a' melynek kerülete
7 mértföldet, magassága 3000 lábnyomot
teszen.

Az északi pólus felé evező négy ha-
jónak ketteje April. 20. és 21-dikén,
ketteje 22-dikén, útnakindáltak vala: de

nem szerentsés jövendőnek jelentődésével,
minthogy az ellenkező szél miatt mind a'
négynek ismét vissza kellett térni, 's
az Isabellának egygyik tsanakosát a' hany-
kodó habok eltemették. — Hogy ezen
hajók annál gyakrabban hírt adhassanak
a' magok állapotjok felől, oly rendelés
adatott a' Kapitányok' elejébe, hogy pa-
latzkokba levelet tévén 's jól bedugván,
efféléket gyakran vessenek-ki a' tengerbe.
A' palatzkokba oly czédulákat is zárjanak,
mellyek által kérjék a' megtalálókat, hogy
a' leveleket, vagy a' magok Országglószé-
keikhez, vagy pedig egyenesen London-
ba az Admirális' Titoknokjához Kro-
ker úrhoz küldeni ne sajnálják, oly tu-
dósítással, hogy a' palatzkokat, hol, és
mikor találták?

Ceylon szigetén egy kis támadás
történt vala tavaly Septemberben az An-
glusok ellen: de a' melynek ezek nem
soká elejét vették. Egy Malabari Fe-
jedelem valami 200-zad magával elő áll-
ván, proklamátziót bocsátott a' néphez 's
azt hirdette, hogy ő az igaz jussal biró,
Candy Király. A' tsendesség vérontás
által állittatott vissza, melyben nagyon
bánatos történet az Anglusokra nézve,
hogy az ő ott volt Residensek Wilson úr
meg akarván próbálni a' felzendült nép-
nek vérontás nélkül való letsendesítését,
kevés kísérettől igen messze talált men-
ni, 's körülvétetvén azonnal megöletett.
Egyedül való védelmező szolgálja is meg-
halt a' következő napon, az urának vé-
delmezése közben vett sebei miatt.

Nem régen azt hirlelték volt né-
melly levelek, hogy Chinában Kántont
elfoglalták volna az Anglusok. Ez ugyan,
az újabb tudósítások szerént, általjában
vétetvén nem igaz: de még se' indúlt
fuvatvén szél; mert volt a' hirnek va-
lami fundamentuma — ennyi tudniillik,
hogy a' Kántoni tisztviselő karok azzal
vádolták az ott találtató Anglus kereske-

döket, hogy titkon [Opiumot vittek oda be; melyből oly heves veszekedés lett, hogy letsendesítésére, Clovell Kapitánynak Orlando nevű fregáttal Macaóbol Kántonba kellett evezését venni.

Északi Amerika.

Kevésbe múlt-el, hogy az egygyesült Státusok' Congressusa nagyon fontos lépést nem teve a' függetlenné lenniiparkodó Amerikai Spanyol tartományokra nézve. A' jóváltatott vala, hogy meg kell határozni, *hogy az egygyesült Státusokbéli alattvalóknak megengedtetik, hogy a' Spanyol Insurgenseknél szolgálatot tehessenek.* Az ellenkezők' száma csak 11-gyel haladta felül a' jóvallókét; azok 75-tön, ezek 64-gyen voltak.

Nem régen azt az ajánlást tétette vala a' Spanyol udvar ezen egygyesült Státusok' Országlószékének, hogy kérjék-meg az Európai Hatalmasságokat, hogy a' kettőjük között fennforgó egyenetlenségeknek szép módon lejendő eligazítására, váloljanak közbenjáróságot. Hogy az egygyesült Státusok' Országlószéke ezen ajánlást el nem fogadta, megtettzik Adamsnak Státustitoknoknak a' múlt Mártzius' 12-dikén az ott lévő Spanyol Követhez *Don Onis* úrhoz intézett, következő irásából: —

„Az egygyesült Státusok' Országlószéke éppen oly kevésbé hajlandó azon kívánságairól való lemondásra, mellyeket Spanyolországnak igasságos voltától ily rög' vár, valamint azon indító okaitól való elállásra is, mellyeket megczáfolhatatlanoknak tart. Amerika békességnek és tsendességnek fennállását kívánnya a' két nemzetek között, 's ohajtja, hogy inkább az időnek folyamata oszlassa-el az előítéleteket 's az indulatoskodást, mint sem hogy erőszakhoz kellessék nyulni. Tizenhárom esztendőktől fogva való türes 's azon szempillantatra való várako-

zás után, melyben Spanyolország az egyenetlenkedés okait elhárítani jónak fogná találni, még most is jó szívvvel reá áll Amerika arra, hogy a' varakozást egy kevésbé nyujtsa, tsak hogy ezen célját elérhesse. Az egygyesült Státusok' Elölülője sokkal tanátsosabbnak tartja lenni ezen módot, mint sem hogy a' köztünk fennforgó egyenetlenkedéseket, mint Uraságod jóvasólja, az Európai Hatalmasságoknak közbenjárása által igazittassa-el. Az Európai Hatalmasságoknak bizonyos öszszetsatolódása van egymás között: de a' melyhez Északi Amérikanak semmi köze nintsen, 's a' melyről ő semmi közelebbi ítéletet nem tehet. Az egygyesült Státusok tehát erre nézve kéntelenek, valamint önnön magokra, úgy azon jó egygyetértésre nézve is, mellyet az Európai Hatalmasságokkal fenntartani kívánnak, 's végezetre azon magok elejébe szabott politikára nézve is, melly nékiek az Európai politikának labirinthusába való minden beléavatkozást tilalmaz, kéntelenek moadám,ók, a' magok Spanyolországgal való egyenetlenkedéseknek eligazítására semmiféle közbenjárást el nem fogadni. Amélia szigetének 's Napkeleti Floridának az egygyesült Státusok' szomszédságában való gyenge állapotja már rég-olta nohat bennünket arra, hogy ezek mérséklött pótolásért, mind két résznek jóvára, xékünk által engedtessenek, 's a' többi.“

Frantzia Ország.

„Kiadtuk a' M. Kurir' XXXV - dik darabjában a' Királynak azon törvényjóvallását, melyben, hogy az idegen seregeknek a' Frantzia földről való elmenejeljeket kívánni lehessen, még két oly summákkal jóvallja nevelni a' Státus' adósságát, mellyek közül egygyiknek 16,040,000, a' másiknak 24,000,000 Frankokra teljék esztendőnként fizetendő interese, 's e' szerént a' Státus adósságának

summája, tőke pénzben, az elsőjért 320,000,000, a' másodikért 480,000,000 Frankokkal nevedjék. Az első rendbéli summa azoknak a' magános hitelezőknek kielégítetésekre fordittatik, a' kiknek Frantziaország adós; a' második rendbéli summa az öszszeszevetkezett Hatalmasságoknak tétetett ígéreteknek kifizetésére való leszen. — Azon beszédnek summás foglalatja, mellyel Hertzeg Richelieu, a' fő Minister, ezen dolgot a' Követek' kamarája elejébe terjesztette, ilyen fontos jóválláson végződik: —

„Tölletek függ már most, uraim, abba az állapotba helyheztetni a' Királyt, hogy ezen kötéseknek megfelelhessen; ti ez által új fényt fogtok annak a' sokáig meg nem esmert principiumnak adni, hogy az Országlovszék által tétetődő ígéreteknek megtartatása szükséges légyen. Mihelyest a' mondott feltételeket betöltöttétek, azonnal fetoldoztatva leszen Frantziaország minden tartozásaitól. Eljött az idő, hogy ő, bátorsággal tett magaelajánlásának jutalmát elvegye. A' betöltött terhes kötések kezében tartván, nem fogja ő haszontalanul megszólítani Európát, hogy ez is tartsa meg a' kötéseknek azon pontjait, a' mellyek Frantziaországnak kedvezők. A' November' 20-dikán készült Kötés azt mondja: *Frantziaországnak elfoglalva való tartatása három esztendőknél telésével megszünhet.* Ez az időpont nem messze van; minden Frantziának dobog örömben a' szíve azért, hogy nem soká nem fog a' Frantzia földön hazai zászlónál egyebet lobogni látni. A' Fejedelmek öszsze fognak gyülekezni, hogy ezen nagy kérdést, melytől Europa' jövő sorsának megfejtetése függ, meghatározzák. A' Királyoknak nem olyan öszszegyülekezése fog ez lenni, melyről a' Historiak igen úgy emlékeznek, mint a' melly csak az erősnek a' gyenge ellen való öszszesze-

vetkezése' előpostája lett volna; ebben a' Felséges gyülekezetben az *igasság leszen az Elölülő.* A' népek kormányozóinak gondolkodásaik esmeretesek; meg fogják ők halgatni a' Király' kívánságait, mellyeket, valamint a' Királyi familia, úgy egész Frantziaország, minden nap' megujit. Mi betöltöttük tartozásainkat; Frantziaországban tsendesség uralkodik; Országlovsági intézeteink erőssödnek; a' Constituczió minden részeket öszszetsatol; és ha még egy éhelhalást okozó esztendő sem akadályoztatta meg a' Legitimus Országlovságot abban, hogy erős gyökeret verhessen: így semmi ok nintsen fenn, a' mi Európának félelmet okozhatna, 's ötet arra indithatná, hogy tett ígérétenek teljesítését (seregeinek Frantziaországból lejendő kivitelét) tovább halaszsa. Hanem, hogy mi ezt megkívánbassuk, le kell fizetnünk a' 700 milliókból álló nagy hadi adónak még hátra lévő részét. E' végre bizta reánk Király ő Felsége, azt, hogy tölletek oly summának költsönvételeire való hitelt (meghatalmaztatást) kérjünk, a' melynek interese 24 milliókra teljék. Ezt mi csak oly feltétel alatt kérjük, hogy csak abban az esetben fogjuk használni, ha az a' történet, melyre nézve ez meg fog kívántatni, betelyesedik. De által láthatjátok, uraim, hogy az Országlovszék ezen munkát, a' mondott summának költsönvevésére való meghiteleztetés nélkül, telyességgel nem folytathatja 's végre nem hajthatja. —

„Igaz ugyan az, hogy a' múlt' idők nekünk, valamint a' ditsösségből, úgy a' szerentsétlenségekből is, nagyon terhes örökséget hagytak: egy oly nép mindazonáltal, melynek megfundált Országlovsági intézetei vagynak, 's a' melly a' maga szabadságát, erejét, és önnönmagába való bizodalmit, még a' kísértetés napjaiban is meg tudta tartani, még mind ezek mellett is szép és sokáig tartó jövődöt reménlhet magának. —

„Hogy ezen boldogsággal élni annál hamarabb elkezdhessek, szükség hogy megtegyük az arra kívántató áldozatokat. Szép dolog azt látni, hogy egy nagy nemzet, illy nagy viszontagságok után, a' szerentsétlenségben való alhatatossága, 's ígéréteinek hűséges teljesítése által, új ditsőséget szerez magának. A' megpróbáltatás' napjai lefolytak. A' próbát bátorsággal kiállottuk. Minden környülállásokra nézve remélnhejjük, hogy Franciaország a' hadi fényeskedés után, a' békességi tsendes foglalatokkodás 's a' Királytól kapott orzszáglási intézeteknek böltsessége 's allandósága által is, szövétnekül fog szolgálni más nemzeteknek. —

* * *

A' *Pairek'* kamarája Május' 4-dikén biztosság' elejébe botsátotta a' Királynak azon oda is elküldött jóvállását, hogy a' Status' idegen országi magánosoknak tartozó adóssága' lefizetésére 320, az Európai öszszeszövetkezett Hatálmasságoknak ígért 700 millióból álló hadiadóbol még hátra lévő résznek kipótolására pedig 480, mind egygyütt 800 millió Frankoknak öszszeszerkeztetésére, 's eszszerént a' nagy könyvbe beirattatva lévő nemzeti adósságnak még 40 millió Frankal való nevelésére a' Ministerek meghitelezteszenek. A' biztosság még azon ülés alatt a' kamara elejébe terjesztette a' maga helybehagyó vélekedését, 's eszszerént ezen kamara is legkissebb halogatás' nélkül, még azon ülésben, megerössítette, vagy törvénnyé tette a' Király' jóvállását.

* * *

A' Rhodezi polgárok' pere Albany-ban (folytatás).

A' Bax' vallástételének a' jegyző könyvből való felolvastatása folytattatik: — „Mártzius' 19-dikén reggeli 10 óra felé, egy tilalmas Dohányáros (contrebandos) a' Citè piatzán megszollított, 's azt mondotta, hogy vegyék-meg tölle

egy nyaláb dohányt; megalkudtunk; ő azt határozta, hogy estvéli 8 órakor éppen ezen piatzon találkozzán, engem' elvezet oda, a' hol a' dohány le van téve. Estvéli 8 órakor megjelentünk a' határozott helyen; ő engem onnét egyenesen vitt a' Bankal' házához, 's annak ajtaját megmutatván, azt mondotta, hogy 10 óra felé jelenjek-meg, az ajtón háromszor kopogtassak, melyre az ajtó megnyittatik, 's engem' bebotsátnak. Ezzel elváltunk egymástól. Én Feral Rosához mentem egy pohár liquoriumra. Ott találtam, Bousquiert, Colardot, és Missouniert; de a' két utolsó tsak hamar eltávozott onnét. —

„Kivánván tudni, hogy mitsoda dohányt vásároltam, nem vártam el a' határozott órát, hanem 9-tzedfél órakor már ott voltam a' Bankal' háza' ajtaja előtt; kopogtattam, 's éppen az az ember nyitotta-meg, kitől a' dohányt vettem vala. A' konyhába vezetettvén, ott reájok esmertem Bastide-Grammontra, Jausionra, Bessieres-Veynakra, Yence-d' Isturnetre, Bastide Lajosra, Renère, Colardra, Bankalra, és Bankalnéra. Volt még jelen két ifjú aszszonyember, de a' kiket nem esmertem; az egygyikről, mint már más izben mondottam, gondolom, hogy Arlabosse Sárlotta lehetett. Közök egy széken ülni láttam az öreg Fuedest; Jausion egy Maroquin levelestáskát tartott kezében, melynek egygyik oldalán pléh zár volt; a' színe nem jut eszembe, kék vagy veres lehetett. Fuedes már néhány váltóleveleket megerössített vala neve' aláírásával; jelenlétemben is megerössített még néhányat. Mind egygyütt valami 12-re vagy 15-re telhetett a' számok. Jausion mind ezeket felvette, a' mondott levelestáskába zarta, 's zsebébe dugta. Ez megesvén jelentette Bastide-Grammont, Fuedesnek, hogy neki már most meg kell halni. Ez, tüzesen felugordván, így szollott: Hát bihető do-

Jog é az, hogy atyámfiái és barátaim legyenek gyilkosaimmá? Ezen szókra, megragadta őtet Bastide - Grammont, 's felterítette azon asztalra, mellyen előbb a' váltó leveleket aláírta vala; a' körül állók is segítettek néki. Fueldes védelmezni iparkodott magát, a' melly közben kérte őket, hogy tsak annyi időt engedjenek, míg könyörgésével istenét megengesztelheti. — „Eredj, így szollott Bastide, mindjárt megengesztelheted az ördögöt! Végezetre erőt vévén rajta, az asztalra feltették; Jausion, kinek kés volt kezében, az első dőfést tette rajta (ennek hallására egészsen elirtódtak a' hallgatók), azt nem tudom, hogy ejtett volt-e rajta sebet. Fueldes ismét egész erejével iparkodni kezdett, melly közben az asztal eldőlt; Fueldes kivergődzött a' gyilkosok' kezei között, 's az ajtófelé futott, e' hol én állottam, de semmi olly mozdulást nem tettem, mint ha futásban moggátolni akartam volna. Bastide ezt eszébe vévén, engem' pofán tsapott, 's Fueldest megfogván a' többek segédmeivel ismét az asztalra felemelte 's felfektette; mellyet az alatt felállítottak vala. Már most Bastide maga vette kezébe a' kést, 's néhány ízben a' Fueldes torkába dőfte, a' ki hergett és nyögött; megdugták volt-e a' száját, vagy pedig tsak befogták, nem tudom. —

A' tsebret vagy dézsát, nem fazekat, melybe a' vért botsátották, Bankalné tartotta. A' két más aszszonyszemélyek az asztal mellett tulfelől állottak, de ezen munkálódásokban telyességgel semmi részt nem vettek. Kimulván Fueldes a' világból, testét előbb az utzafelé lévő ablaknál két padra fektették, de onnét felvévén ismét az asztalra tették; zsebeit megmotozták; a' mit azokban kaptak, kivették. Itt ismét erőssítve megújítok mindent, a' mit már a' Fueldes ingeről, gyűrűjéről, 's a' pénzdarabokról mondtam, hogy t. i., az ingen kívül, Ban-

kalnénak adták. Az is jut eszembe, hogy Jausion volt az, ki a' Fueldes' zsebéből egy kulcsot kivett 's Bastidének által adván, így szollott: *Nesze! már most menj-el, 's hoz-el mindent.*

„Nem soká azután egy kabinétban, melly az udvarra esik, valami zördülés hallatván, Bastide hevesen megszollította Bankalnét, hogy honnét veszi magát ezen lárma? Bankalné azt moudotta, hogy egy aszszonyszemély van benn. Bastide ezt hallván az ajtót megnyitja, az aszszonyt, ki férjfi ruhába vala öltözve, megragadja, a' konyhába kihurtzolja, 's megakarja gyilkolni. A' személy így szoll: *Én aszszonyember vagyok; ne öljön meg az úr! Bastide ekkor mejjén kapja, 's a' késsel, mellyel Fueldest megölte vala, 's a' melly t még kezé entartott, által akarta verni. Én Bastidének ellene állottam; az alatt Jausion is visszaérkezett a' konyhába, 's megriasztotta Bastidét, így szollván: *Egy embernek megölése miatt már magadon kívül vagy, 's ismét másnak megöléséhez akarsz fogni!* Én is öszszetsatoltam kérésemet a' Jausionéval, hogy életben megtarthassuk ezen aszszonyt, kit, férjfi ruházatja mellett is az Enjalran leányának lenni megesmertem vala. Végezetre Bastide is reá állott, hogy ne öljük meg, de azt kívánta, hogy esküdjék meg. Térdre állani, kezét a' holt testnek hasára tenni, 's illy állásban megesküdni kényszerítették: *hogy ha valamit felfedez, életét mérreg vagy hegyes tör által veszesse-el.* Ezzel felállott. Úgy jut eszembe, hogy az egygyik ujját vérzeni láttam. Jausion őtet a' maga oltalma alá vévén, a' Bankal' házából kivezette. —*

„Ekkor nékem Bastide - Grammont azt parantsolta, hogy *Bous quiet* (ez egy terehhordó; Trager) hijjam oda. Én utánna mentem; Bessieres - Veynac, Renè, és a' Dohányáros, hogy el ne szökjem, kísérték, 's a' Terrail utzához ér-

kezvén fére vonták magokat; én a' Cite piatza' szegleténél bevártam Bousquier, 's véle vissza mentem a' Bankal' házához. Bastide Lajost, Yencét, Bessiere-Veynacot, Renét, 's a' Dohányárost most már nem találtam a' konyhában. Mi történt azután, előbbeni vallástételeimből már tudni lehet (*) —

Kérdés: Bax! maga itt először emlékezik Yencéröl és *Bastide Lajosrol*; esmerte-e ennekelőtte ezeket?

Felelet: Esmertem, uram!

K: Régen esmerte-e?

F: Az 1817-dik esztendő' Mártziusának 19-dikén két esztendeje mult, hogy megesmertem őket.

K: Volt-e valami dolga vélek?

F: Nem volt, uram!

K: Annak az ajánlásnak fontossága, mellyet ők magának, a' France úr háza' felprédáltatása eránt tettek, azt gyanittatja, hogy magának, Bax uram, dolgának kellett vélek lenni.

F: Hisze' tudhatták, hogy tilalmas kereskedő (Contrebandos), tehát nem valami derék ember vagyok.

K: Jut é eszébe magának, hogy Bastide Lajos ekkor mitsoda ruhába volt öltözve?

F: Jut: Tobákszin kaput volt a' hátán; a' lábán kifordított szárú tsizma; a' fején kerek kalap; egészszen szürke, és hosszú haja pántlikába kötve; maga egy himlőhelyes, nagy, sovány ember; hunszfutszakállat visel.

K: Miért titkolta el ezen nevezetes dolgokat ily sokáig?

F: Az igazság' megvallására mindenkor idő van. Hogy ezen új vallástétel és a' kérdésekre tett feleletek a' Bax' szájából jöttek ki, aláírásaikkal bizonyítják az *Elölülő* és a' *Jegyző*.

* * *

Azt jegyzi meg egy Frantzia újság, hogy Bastide ezeknek felolvastatása alatt nem hogy valami megilletődést mutatott

volna, hanem egész végig nevetre halgaltott. Mit gondolt, azt ő tudja. Jausion eléggé kinoztatni látszott elméjében. — Most már 18-ra telik az ezen perbe belé keveredett személyek' száma. Az ítélőszék előtt állanak most: Bastide-Grammont, Jausion, Bousquier, Bax, Missonnier, Colard, Benoit Anna, Bankalné, és Mansonné. Fogva vannak, de ítélőszék' elejébe még nem állítottak: Bastide Lajos, Yence-d' Istournet, Bessieres-Veynac, és Arlabosse Sárlotta. René és a' Dohányáros még nem esmertettek. Bankal meghalt még Rhodézben, a' fogházban.

(*) *Jegyzés:* — A' jegyzőkönyvben ezen szavakon végzé szavait Bax: Mi történt azután, előbbeni vallástételeimből már tudni lehet. — Baxnak ezen előbbeni vallástételei között találtatik nevezetesen annak leírása, hogy mi módon vitték-el a' Fueldes' holt testét a' Bankal' konyhájából az Aveyron partjára. — A' holt test, így beszéll Bax, egy gyapjú takaróval beboritva két rudra kötözött. A' menetelt Bastide intézte el, melly illy rendel történt. A' rudakat elől Colard és Bancal fogták; én pedig és Bousquier ugyan azokat hátul emeltük. Bastide, két tsőjü puskát, a' honya alatt végével a' föld felé tartván, egyedül ment legelől, Jausion, hasonlóképpen puskával hátul kísérte a' sereget. Missounier, egy kis páltzával oldal félt kullogott. A' víz partjához érkeztén letettük a' testet, Bankal és Colard leoldozták a' rudakrol, levették rolla a' takarót, 's magát a' vízbe vetették. Bastide mindenikünkhöz közelitvén, egygyenegygyen megesketett, hogy senkinek semmit szollani nem fogunk, megfenyegetvén, hogy különben mind elveszünk. Azután elszéledtünk. Bastide és Jausion egyfelé, Missounier, Bankal, és Colard más felé, én és Bousquier harmadik felé menvén.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

A Pesti újságlevelekben így irnak
Május 9-dikén: —

„Felséges Urunk méltó tekintetbe vé-
vén az egyházi 's tudománybeli érdemet,
Fő Tisztelendő F e j é r G y ö r g y Urat,
a' Theologia Doctorát, 's előb Kovátsi
Plébánust, azután a' Febérvári, most
pedig több esztendőök óta a' Pesti Fő Se-
minariumban a' Hit Tudományát különös
buzgósággal tanító Professort; úgy is,
mint többféle Philosophiai munkáknak,
's a' Dogmatica Theológiának érdemes
Szerzőjét, és jeles Magyar Literátort, az
ő szélesen kiterjedett olvasása, és nagy
tudománya tekintetéből a' Győri TUDO-
mányos Kerületnek Fő Directorává nevez-
ni méltóztatott. A' hivatallal járó, vagy
annak diszesítésére tartozó tiszteletek, 's
kegyelmek, a' mint bizonyosan reményl-
jük, nem sokára fognak következni. Azért
ily jeles tehetségű, 's fáradhatatlan mun-
kásságú Hazafinak az új díszes hivatalhoz
hosszú életet, 's egészséget szívükből
óhajtunk.

* * *

A' P o s o n y i újságlevelek szerint
Nagy Szombatnak környékein Május' 3-
dikán rettenetes égi háború kegyetlenke-
dett és a' jég sok kárt tett, tsak a' volt a'
szerentse, hogy nagy vidékre nem terje-
dett ki. — Sok kárt tett némelly helyen
a' tserebogár is: de ezeket el fogják vesz-
teni a' mostani hűvös esőzések.

B é t s.

A' Császár és Császárné ő Felségek'
útozásáról örvendetes tudósításokat olva-
sunk. Ezek Május' 5-dikéig szollanak.

Kivánt jó egészségben, a' népnek meg
nem szünő örvendezései között folytatják
útozásokat ő Felségek. — Május' 2-di-
kán delutánni 4 órakor *Zaraba* érkeztén,
még ötödikben is ott voltak, minthogy
onnét 4-dikben *Pago* szigetére által
evezték vala, 's akkor éjjel ott meghál-
ván, a' sziget' minden nevezetességeinek
megnézegetése után, más nap' (5-dikben)
reggeli 6 órakor *Zaraba* ismét vissza tér-
tek. Utjukban *Nona* városkáját is meg
szemlélték.

* * *

Az időjárásról, hogy igen sokat ne
ditsérjük, egy pár szóval irhatjuk, hogy
ez itt *Austriában* egész máig olyan, hogy
kivánni se' lehet jobbat. Ha a' termések'
gyarapodása tovább is így halad előre,
nem tsak bőséggel leszsz minden, hanem
sokkal hamarabb is elérkezik a' betaka-
ritás' ideje, mint közönségesen szokott.

* * *

Az *Alsó Austriai Országlószéknek* hir-
detése szerint a' Státus' intereseztető ré-
gibb adósságleveleinek sorsvonás alá le-
jendő botsáttatása a' folyó esztendőben,
a' mult *Mártzius'* 21-dikén költ Felséges
Pátens' tartásával megegyezőleg, elkezd-
ődik, 's a' meghatározott öt *Seriesek*, a'
jövő *Augustus*, *September*, *Ok-
tober*, *November*, és *December* hóna-
pokban, kivonattatnak. — A' kivonás' mun-
kájának valamint szintén annak módjai
is, hogy a' kivont *Obligatziókra* nézve
mit kell tselekedni, 's a' Státus minden
adósságának *Seriesekre* lett felosztatása,
'a' legelső vonás előtt kihirdettnek.

Száz forint huszas pénzért, adtak Váltó czédulában: —

Máj. 12-dikén 255 $\frac{2}{3}$ — 13-dikén 250 $\frac{1}{2}$ — 14-dikén 247 $\frac{2}{3}$ — forintot.